

TATRA

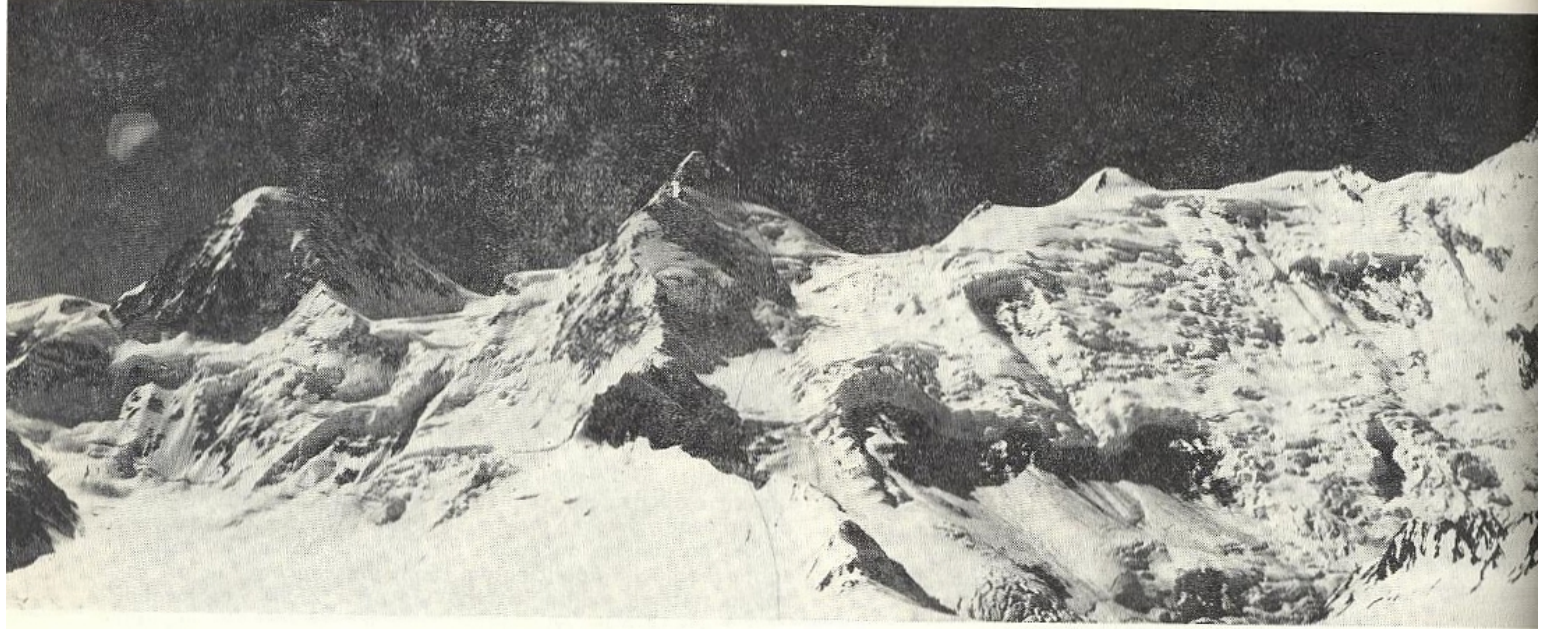
VYSOKÉ TATRY

1/1978

január • február

Kčs 3,—

Tatranská horolezecká expedícia HINDÚKUŠ 1977

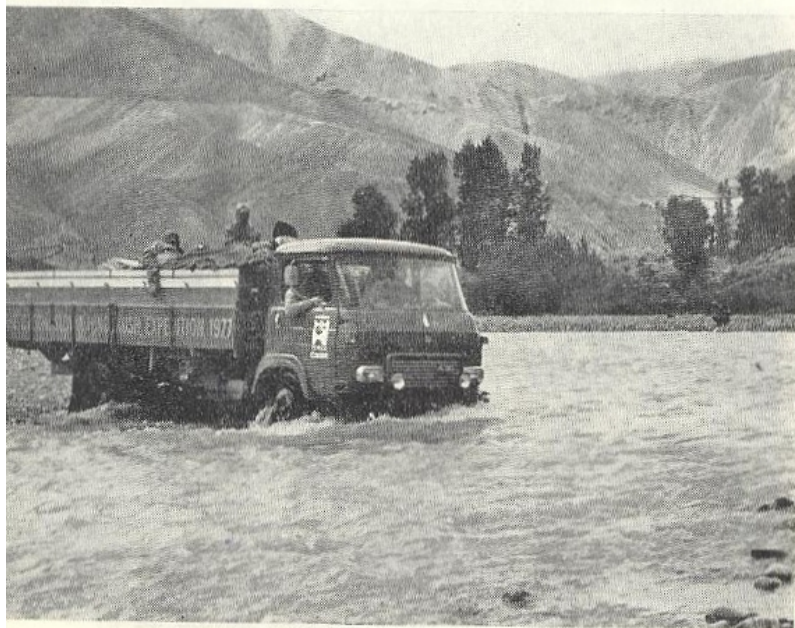
Bolo nás deväť. Deväť horolezcov z tatranskej oblasti, ktorí sme 2. júna 1977 odišli nákladným vozom Avia A 30 do pohoria Hindúkušu v Afganistane. Boli sme z troch telovýchovných jednôt – TJ LS Poprad, TJ Tatran Spišská Nová Ves a TJ Vysoké Tatry. Popri skúsených účastníkoch niekoľkých expedícií sa objavili aj nové mená. Výpravu viedol zaslúžilý majster športu Ing. arch. Miloslav Neuman, ďalšími účastníkmi boli: lekár MUDr. Laurenc Divald, Miloš Greisel, Pavol Mačák, Miroslav Pelc, Vladimír Petrik, Zdislav Drlík, Vladimír Tatarka a Milan Kriššák. Dôkladná príprava zaberala všetok náš voľný čas a vďaka bohatým skúsenostiam z predchádzajúcich expedícií, mohli sme plne využiť schopnosti všetkých členov výpravy.

Nonstop jazdou sme po siedmich dňoch prišli do Kábulu. Mali sme za sebou 7000 km. Ako veľa razy v minulosti na mnohých výpravách ani tu sme sa nemohli obísť bez pomoci

PANORÁMA UZÁVERU DOLINY URGEND E BALA Z KRAKOVSKÉHO PLATA 5250 M. ZĽAVA: ACHER ČIOGH 7020 M, KRAKOVSKÉ SEDLO 6450 M, KOHE TEZ 7015 M, POLSKÉ SEDLO 6500 M, SHOG HORDOK ZOM 6838 M, SHAYOZ ZOM 6855 M, KOHE SHAN 6910 M A 6920 M, KOHE URGEND 7039 M.

pracovníkov nášho veľvyslanectva, zásluhou ktorých sa nám podarilo vybaviť formality pre vstup do hôr za dva dni. A tak na tretí deň sme vyrazili na zvyšných 850 km z Kábulu do dediny Urgend. Tento úsek bol zaťažkavou skúškou v zlom teréne pre horolezcov striedajúcich sa za volantom avie, ale najmä pre vozidlo, ktoré v tejto skúške obstálo na výbornú. Po úzkych prašných a kamenistých cestách, miestami vyschnutými korytami riek, inde brodiac sa rozvodnenými riekami, úspešne sme zdolávali ťažkosti tejto neprirodzenej cesty.

V dedine Urgend (ďalej sa autom nedá ísť) sme dva dni vyjednávali s nosičmi. Konečne na tretí deň sme so 48 nosičmi a 1500 kg materiálu začali náš výstup k základnému táboru. Po dvoch dňoch výstupu sme sa dostali do výšky 4850 m a tu sme zriadili 18. júna základný tábor. Vyplatili sme nosičov, ktorí zostúpili nadol a my sme ostali sami v doline Urgend Bala v objatí veľikánov Hindúkušu. V tejto doline československí horolezci doteraz nepôsobili. V jej závere sa týčia mohutné vrcholy, tri nad 7000 m, jeden nad 6900 m a dva nad 6800 m. Najviac nám imponoval

BRODENIE CEZ JEDNU Z MNOHÝCH RIEK NA CESTE Z KÁBULU DO HÔR

TATRANSKÁ HOROLEZECKÁ EXPEDÍCIA HINDÚKUŠ 1977: VRCHNÝ RAD – PELC, GREISEL, MAČÁK, DRÍK, KRÍŠŠÁK; DOLNÝ RAD – VEDÚCI VÝPRAVY NEUMANN, Dr. DIVALD, TATARKA A PETRIK

najvyšší vrchol tejto doliny, ale súčasne najťažšie prístupný, Kohe Urgend, vysoký 7039 m. Pôvodne sme chceli vystúpiť jeho severovýchodnou stenou, no prišli sme veľmi zavčasu. V stene bolo veľa snehu, z ktorého každú chvíľu padali veľmi nebezpečné lavíny a tak po zrelej úvahe a dohode sme začali pracovať na traverze všetkými štítmí uzáveru doliny Urgend E Bala.

Počasié nám prišlo, dobre sa nám liezlo, všetci členovia výpravy sa výborne aklimatizovali a neboli žiadne ťažkosti so zdravím, takže lekár výpravy MUDr. Divald nám mohol výborne pomáhať pri budovaní výškových táborov – dvoch do Krakovského sedla a dvoch do Poľského sedla. Rozdelili sme sa na dve skupiny. Skupina do Krakovského sedla to mala ťažšie a trasu zabezpečovalo 600 m fixných lán. Po desiatich dňoch od príchodu do základného tábora prvá trojica – Divald, Tatarka, Kriššák – pri budovaní táborov vystúpila cez Poľské sedlo na vrchol prvého sedemtisícmetrového štítu Kohe Tez, ktorý meria 7015 m. Po troch dňoch zastala na tom istom vrchole dvojica horolezcov – Drlík, Pelc. To sme už boli dostatočne aklimatizovaní. Skončili sme zabezpečovacie práce, budovanie výškových táborov a boli sme pripravení na konečný útok.

V dvoch skupinách výstupom do prvého tábora sme začali 5. júla finále našej výpravy. Boli sme šiesti: Drlík, Neumann, Pelc, Petrik, Tatarka, Kriššák – ďalší dvaja nás mali podporovať počas lezenia a lekár vo výškových táboroch svojimi skúsenosťami a odbornou radou zabezpečiť hladký priebeh výstupu.

Postupne sme preliezli Acher Čiogh – 7020 m jeho severným pilierom prvovýstupom, zliezli sme do Krakovského sedla na jednodňový odpočinok a po ňom sme sa zahryzli do ďalšieho prvovýstupu východnou stenou Kohe Tezu – 7015 m. Stena je ťažká a námaha pri lezení s ťažkými batohmami v strmom ľade, snehu a zvetralej skale zanechala na nás stopy. Po desaťhodinovom lezení sme zostúpili do Poľského sedla – 6500 m. Na ďalší postup sme zostali len traja – Drlík, Neumann, Kriššák. Pociťovali sme nedostatok kyslíku a mráz tiež urobil svoje. Pre vyčerpanosť a omrzliny zostupujú kamaráti Greisel, Pelc a Mačák v sprievode MUDr. Divalda a Petrika do základného tábora, kde sa pod lekársym dohľadom vyliečia. MUDr. Divald bol smut-

NA VRCHOLE KOHE TEZU 7015 M PO PRVOVÝSTUPE VÝCHODNOU STENOU. ZĽAVA STOJACI: NEUMANN, PELC, TATARKA, PETRIK, V PODREPE DRLIK

ný, že musí zostúpiť nadol, lebo mal dosť sil na ďalší výstup, no každý sme mali svoju funkciu a tej sme sa disciplinovanne pridžali. Deň odpočinku v Poľskom sedle nám veľmi prospel. Ďalšie dni namáhavej práce korunoval úspech. Vystúpili sme na Shoghordok Zom – 6838 m, Shayos Zom – 6855 m a 12. júla sme dokončili traverz hrebeňa výstupom na dosiaľ nezlezený Kohe Shan – 6910 m a 6920 m a dosiahli sme konečný cieľ našej expedície: prvovýstup východným hrebeňom na Kohe Urgend – 7039 m. O deň neskôr sme sa všetci stretli v základnom tábore, kde sme vychutnávali radosť z úspechu.

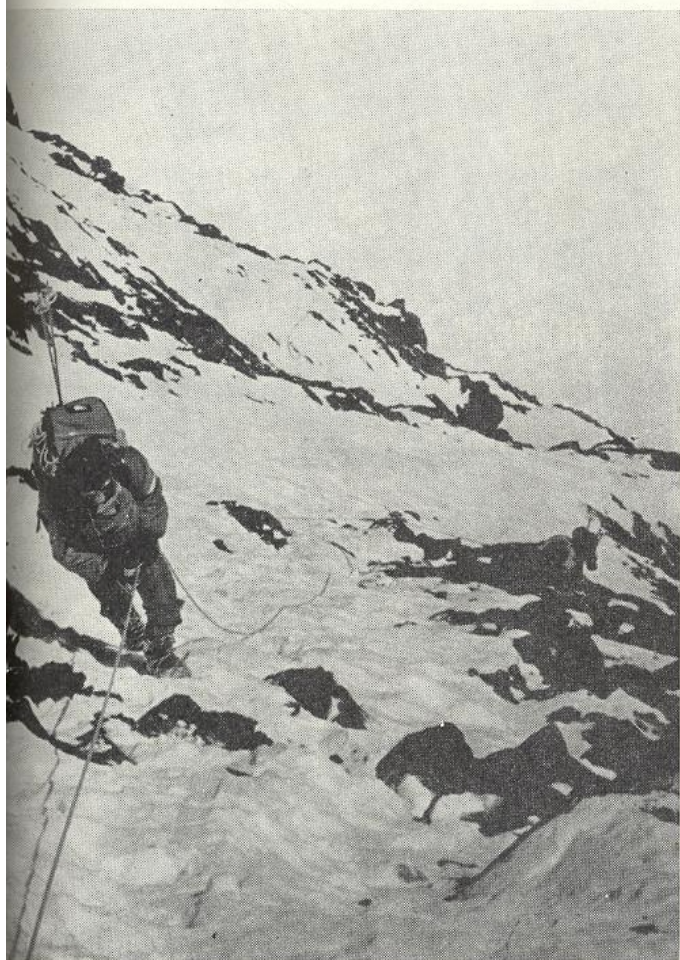
Pri traverze hrebeňom sme mali možnosť rozoznávať vysoké štíty Hindúkušu v Afganistane a Pakistane. Niektoré z nich naši horolezci už zdolali – Tirič Mir, Istoronal, Nošak, Uparisina, Lukho a ďalšie. Pri výstupe na Kohe Tez v diaľke smerom na juhovýchod od nás sa nám ukázala najzápadnejšia osemtisícovka Himaláji – Nanga Parbat. Severne od nášho pôsobenia je množstvo štítov pohoria Pamír v ZSSR. Niekoľko ťažkých, ale veľmi krásnych dní na hrebeni vysokých štítov Afganistanu a Pakistanu je našou odmenou za drinu, zimu a všetky ťažkosti v príprave a počas celej expedície.

14. júla večer prišlo za nami pätnásť nosičov, ktorých priviedol Pelc s Petrikom. My sme celý deň balili všetok materiál a pripravovali sa na odchod. Nasledujúci deň sme zostúpili do dediny Urgend, naložili všetko na našu aviu a vyrazili späť do Kábulu, kam sme prišli za tri dni. Tu sme si konečne poriadne oddýchli, poprezerali pamiatky v Bamiamie, vybavili potrebné výjazdné doklady a 25. júla sme nastúpili cestu do vlasti, kam sme prišli 4. augusta.

Môžeme smelo hovoriť o veľkom úspechu československých horolezcov v Hindúkuši. Veď na všetky tri sedemtisícovky sme vyliezli prvovýstupmi, všetkých šesť vrcholov boli prvé československé výstupy. Vrchol Kohe Shan 6910 a 6920 m doteraz nebol zlezený. Každý z účastníkov výpravy vystúpil aspoň na jeden sedemtisícový vrchol a niektorí až na štyri. Traja účastníci (Neumann, Drlík a Kriššák) vystúpili na všetkých šesť vrcholov. Bol to doteraz najdlhší traverz hrebeňa v Hindúkuši a vôbec vo veľhorách tohto druhu. Začali sme písať ďalšiu kapitolu do histórie dobývania veľhôr.

Výsledky našej výpravy sú výsledkom dokonalej práce nielen zúčastnených horolezcov, ale i našich pracujúcich, ktorí výsledkami svojej vynikajúcej práce nám umožnili úspešne reprezentovať našu vlasť v tomto náročnom športe. Touto výpravou a jej úspechmi sme prispeli k rozvoju československého horolezectva a celého československého športu.

Text a snímky:
MILAN KRIŠŠÁK
zaslúžilý majster športu

VÝSTUP VÝCHODNOU STENOU KOHE TEZU 7015 M